

Kiadó hivatal
ifj. CSÁTHY KÁROLY
 gazd. akad. könyvkereskedése
 DEBRECZENBEN,
 hová az előfizetési pénzeket és
 hirdetésekért kérjük küldeni.

Hirdetések előre fi-
 zendők: minden 5 hasábos
 petti sor egyszeri ígatásnál 5,
 többszörinél 4 kr. — Bélyeg-
 díj 30 kr.

TISZA VIDÉK.

Debreczen, Szabolcsmegye és Hajdukerület vegyes tartalmú

HETI KÖZLÖNYE.

Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben megjelenő hirdetések, alku szerint a legjutányosabban közöltetnek.

Szerkesztői iroda:
 Debreczenben, Főter 7-ik sz.
 Hová minden a lap szellemi
 részét illető közleményt kérünk
 küldeni.

Nyiltér alatt minden három ha-
 sábos gurmondsor 10 kr. és
 30 kr. bélyegdíj.

Előfizetési díj:
 Postán küldve 4.—
 Félévre 2.—
 Évnyegyedre 1,20

Előfizetheti Debreczenben ifj. Csáthy Károly gazdasági akadémiai könyvkereskedésében. **H.-Böszörményben** Lányi Márton kereskedésében. **Pesten** Láng J. (Dorottya-utca 9. sz.) és Neumann B. (Kigyó-utca 6. sz.) hirdetési irodáikban, hohelyszersmind hirdetések is felvétetnek. **Nyiregyházán** és **Nagy-Kállóban** a postahivatalnál. Egyébiránt a postahivatalok utján, legcélszerűbb öt krajczáros utalvány által.

Társadalmunk.

Társadalmi életünk napról napra hanyatlóban van. Az aggror szomorú jelenségei mutatkoznak; pedig még a térfiak delére sem jutottunk. Megérdemli, hogy e kora vénülés okait kutassuk. Ezek meghatározása talán reá vezet bennünket a baj orvoslására is.

Midőn az 1848 előtti időkben Metternich kormány s a bécsi kancellária erősebb tevékenységet kezdtek kifejteni az ébredező ellenzék megfélemlítésében: mintegy varázs-ütsére állottak elő a tevékeny férfiak, s gyorsan tömörült az ellenzék. A megalakult „védegyelet“ rendkívüli tevékenységet fejtett ki; kaszinók, különféle jótekonny egyletek, nyelvmívelő s műkedvelő társulatok alakultak. Pezsgés, életérős mozgás volt észlelhető az irodalom, s humanismus, a közmivéledés majd minden körében, a társadalom majd minden miveltebb rétegében.

Az 1848-ki gyász napok után, midőn a nemzet sebei lassanként hegedni s ezeknek sajtó fájdalomai az idő gyógyító hatása alatt szünni kezdtek, mint a lelánczolt oroszán, főlemelkedett fekhelyéről, meg rázkódott; a lánczok csörgése szomoruan emlékeztette őt fogolyvoltára, és gondolkozni kezdett a szabadulásról.

E gondolatok nem sokára tettekké váltak. A borzasztó lethargiát a cselekvés ösztöne váltotta fel, s a nemzet fia sorakozni kezdtek az okszerűbb földmivélés, a nemzetgazdaszat és ipar, az irodalom s a nemzeti nyelv mezején, mindenütt, a hol a munkára tér és alkalom mutatkozott, hangya-szorgalommal foglalván el mindazon pontokat, a melyeket a Bach-kormány szigorú rendőri törvényei elől el nem zártak. Sőt még e törvények kijátszásával, megkerülésével is sok oly üdvös vállalat és egylet létesült, a melyek a Reichsgesetzblatt SS-ainak betűszerinti alkalmazása esetében rendőri fegyverzetetés alá juthattak volna.

Ezen erélyes mozgalom lélekemelő perceiben adatott ki gróf Thun Leo által a hírhedt protestáns pápens. A kehely csordultig megtelt: és talpon állott az egész ország. Meg lőnek számlálva az absolut hatalom napjai, s az 1860. évi októberi diploma meg-

TÁRCZA.

A nemzetközi munkás-egylet.

A nemzetközi munkás-egylet neve alatt főnnálló szövötkezésről legutóbbi időkben annyit beszélnek, hogy szervezeteivel, célpontjaival megismerkedni nem leendő fölösleges. A következő érdekes s megbízható forrásból eredett sorokat közöljük.

Az egylet 1864-ben alapított, és alapításkor meg nem is gondoltak azon célzatokra, melyek jelenleg elől-
 te lehognak.

Az emberek, kik e célból Londonban összejöttek, jobbara az 1863-diki szerencsétlen fölkelés folytán kimenekült lengyelek voltak, azonban egy-két socialista jelenléte folytán a munkás kérdés is szőnyegre hozott. Az Eccarius, Marx, Sievers és mások által megpendített azon terv, hogy alapítsák egy társulat, mely nemzetiségre való különbség nélkül, a közös bajokat orvosolja, s a lengyelek közt levő socialisták közt viszhangra talál, és így keletkezett a ma annyira ismeretes szövötkezés.

A cél, melyet elsősorban kitűzött, abból állott, hogy a munkások legelőször is politikai jogok élvezetébe jussanak. — Az eszme viszhangra talált, a társaság elterjedt nem csak Európában, hanem az Egyesült-Államokban is.

Németországban épen egy évvel ezelőtt lépett föl Lasalle, kinek tanai rövid idő alatt roppant elterjedést nyertek.

Glachauban, Szászországban az ottani szegény aszszonyok az első socialista (Lasalle-féle) munkás-egyletet alapították, melyet rövid idő múlva több más követelt.

lőtte az első nagy rést azon erőd falain, a melyet bevehettek hittek a Bach-kormány bérenczei.

Az 1861. évben még növekedett a nemzet tevékenysége, erélye, a melyet az azon év végével bekövetkezett provizorium sem volt képes megszübszantani.

Azonban eljött az 1867. év az ő magyar miniszteriumával, az alkotmánynak részben helyreállításával, a hivatalok, kegyelmek s protectiók bőség szarujával, s a munkások nagy része szegre akasztotta az ásókat, kapákat; becsapta a könyvet; letette a tollat, és üres zásokokat tartott kezében, mert hisz mindenféle malasztot ígértek.

Azóta e kegyelési, hivatal-vadászati törekvés, hogy ne mondjuk, mánia, folyvást növekedőben van. Mindenféle kérvényekkel, folyamodványokkal találkoznak a kormány közegei, a társulatok, az egyesek, mintha az embernek egyéb rendeltetése sem volna a földön, mint az, hogy szolgáljon, hivatalnok legyen.

E nagy törekvés a husos fazekak felé elfelejteti az emberekkel, hogy nemcsak kenyérről élnek. Az eddigi virágozott egyletek ügyeit ellepi a dudva; parlagon állanak a közelebbi évtizedek alatt legnagyobb mivélésben részesült térek; új egyletek pedig ha keletkeznek is, a tagok rendszeren megelégszenek az alakuló gyűlés „éljen“-zéseivel, a beigtatási lakomakor elharsogtatott toasztokkal, a jegyzőkönyvbé vitt sallangos határozatokkal: míg a cselekvés, a működés terhe rendszeren egy-két szívósabb jellemű tagnak vállaira marad, lassanként ezeket is hátrálásra kényszerítvén az általános közöny és a fizetni nem akarás. . . . Szóval, a helyzet oly nyomasztó, oly leverő, miszerint a legnagyobb önmegtadadásra s vigyázatra van szükségünk, hogy megmenekedhessünk a nagyon is elterjedett indolentia veszélyes ragályától, s magunkat a minden oldalról fenyegető hullámcsapások között a cselekvés felszínén fentartassuk.

Eddig a tények. És most lássuk az okokat, noha ezeket az elmondottakból is könnyen kivonhatta az olvasó.

Az okok legtöbbike abban áll, hogy kelet népe vagyunk s nehezen mozdulunk meg helyünk-ből. Kitarók vagyunk a bajok és küzdelmek köze-

Angolhonban, Franciaországban, Belgiumban, valamint Svájcban a socialista tanok a nagyszámu munkás lakosság előtt nem voltak ismeretlenek; ezen államok tudvalevőleg azok, melyekben az ellentét a munkások és a tőkével dolgozó gyárosok közt legkiviróbb, itt tehát az egyesület nagyobb erőfeszítés nélkül is könnyen proselytákat szerzhetett magának. Míután pedig az egyes országokban több tagot szerzettek, a társaság szervezetéhez láttak.

Az egyes államok különböző egyesületi törvényei, a viszonyok különfelesége, és a lehetetlenség, egy ily bonnyolódott társulatot egy egységes gyuponthól igazítani, a társaság akkori vezénylőit azon gondolatra hozták, hogy u. n. osztályokat (section) alakítsanak. Egy osztály rendszeren egy országra terjed ki, jöllehet vannak kerületek, melyek sajátos viszonyaiknál fogva külön osztálylyal bírnak. Így például Seraing belga vashámor-területnek külön osztálya van, szintegy az angol gyárkerületnek is külön osztályai vannak.

A főosztályok következők: az angol (egész Angolországra kiterjed) a francia, a belga, az olasz, a német (Svájcra és egész Németországra kiterjed).

A szövötkezés hatásköréből ki vannak zárva az északon fekvő államok. Svéd- és Norvéghon, a hol a nagy ipar és pauperismus — a socialismus e két előlőltétele — nem létezik; Oroszország, hol szintén kevés gyáros latható, és a hasonló állapotban levő Dél-Amerika. Azonban másfelől egész Ázsiáig kihatott, sőt angol munkások a mennyei birodalom falai mögött is telepeket állítottak az „Internationale“ eszméi terjesztésére.

Ami birodalmunkat illeti, ez addig, míg Németországgal összekapcsolva volt, a német sectio alá tartozott, de ez időben az egyesületi és szövötkézési jog korlátozva

pett: ellenben engedékenyek, lágyak hanyagok, ha egy kissé jobb dolgunk van. Hasonlítunk a pálmához, a mely jobban növekszik a reá rakott terhek nyomása alatt; vagy a lassu folyamhoz, mely csak akkor vet hullámokat, ha gáthoz ér vagy szelektől korbácsoltatik, különben sima tükrén még a lassu folyás is alig észlelhető.

Népünk jellege e földnek klímájához hasonlít, a melynek viharok adnak élettéljes levegőt, s égi háboruk mérséklék a lég lankasztó nyomását.

Szomoruan igazolja ezt a mult. Valahányszor megtámadtatott nemzeti vagy társadalmi életük, fenyegetett vagy elraboltatott alkotmányunk: azonnal egyetértők, munkások, kitarók lettünk. De midőn szünni kezdett a nyomás; midőn a rendes kerékragába tértek vissza dolgaink: azonnal megszállott bennünket az optimismus átka, s hinni, hiesztelni kezdünk, hogy „minden fenéig tejfel“, a mint teszik ezt 4 év óta gondatlanul és könnyelműen a kormány közegei is; és midőn az egyik oldalunkon kipihenünk „rebus quasi bene gestis,“ szép csendesen a másikra fordulunk.

Ez kulcsa főleg társadalmi életünk jelen meddőségének is; mert sokan, nagyon sokan hiszik, hogy ezélnál áll a nemzet, holott még küszöbén is alig jutott azon nagy csarnoknak, a melynek neve anyagi és szellemi jólét. E kőrnak orvosszere csak egy, az „önismeret.“ Ismerkedjünk meg magunkkal, viszonyainkkal, szükségjeinkkel Vizsgáljuk, mint a gondos hajós, hol kell betönni a réseket, hol kijavítani a megrongált oldalakat. Ne legyen előttünk egy munkakör sem csekély, egy feladat sem jelentéktelen: és, és a mi legfőbb, szoktassuk el magunkat azon régi, nagy s bár általános emberi, de különösen nálunk buján tenyésző hibától, hogy minden től mástól várjunk, hanem tegye meg mindenki kötelességét, de sőt tegyen többet, mint a mennyit tőle várnak.

Sok apró erő egyesülése óriási eredményeket mutathat fel, míg egyesek erőfeszítése a tömeg támogatása nélkül legtöbbnyire szélmalom elleni harc.

Régi leezke, régi nóta, régi moral. Nem azért ismétljük ezt, mintha rögtön sikert remélhetnénk tőle, hanem hogy legalább azokat, a kik velünk e

lévén, elég hatályosan nem dolgozhatott. — Mihelyt azonban e jog a törvényhozás által Cislajtánia részére biztosított, az itteni kormány a szövötkézését „államveszélyes“ irányra miatt tiltta.

A szövötkézésnek Londonban lakó vezértagjai mindent elkövettek ugyan, hogy a társulat működése ideje kiterjesztessék; mind azon személyeknek, kikről csak sejtelmük volt, hogy rokonszenvre fognak találni, tagsági jegyet küldöttek, de csakhamar azon meggyőződésre jöttek, hogy hasztalan volt fáradozásuk.

De ez a dolog természetében is fekszik; a nemzetközi szövötkézésnek főleg az föladata, hogy minél több tagja legyen, százezreket pedig titokban nem gyűjthettek, azért itt működésüket föladták.

A nemzetközi munkás-egylet igen szigoruan jár el a tagoknak fölvetelésben. A fölveendő tagnak mindenekelőtt egy kipróbált tag által kell ajánlva lennie, legelőször egy jegyet kap, és csak felév lefolyása után, ha addig a társulat bizalmára méltónak mutatta magát és rendes évdíját (2 frt) befizeté, kapja meg a tagsági okmányt, mely függetlenül a társulat alapszabályait tartalmazza. Ennek átvétele által az illető beleegyezést nyilvánítja, és magát a szövötkézés rendeletemek való alávetésre kötelezi.

A tagok száma angol levelezők szerint 2—300,000! E szám megközelíti a valóságot, mely különben így oszlik föl: Franciaország 800,000, Angolorsz. 800,000, Belgium 200,000, Svájc 60,000, Németország 300,000, Spanyolország 40,000, Olaszország 100,000.

A szerkezet központosításra van alapítva. A központi bizottmány Londonban Marx Károly tanár elnökele alatt áll, mint vezértitkár működik mellette Eccarius J. Gy., ki szabólegényből nemzetgazdasági íróvá küzdé föl magát.

tárgyra nézve egyetértnek, az ismét szövetkezésre, az összetartásra s öszhangzatos működésre felszólítanak, ösztönözzük. Hírszük, hogy nem minden siker nélkül. (M.)

A szántói egyház és annak lelkésze.

(P.) A hegyaljon fekvő szántói ev. egyháznak mult években történt tagosítás alkalmával a közbirtokosság 32 hold szántóföldet és rétet adományozott. Az egyház hívei a népnevelés ügyét előmozdítani óhajtván, fiatal szorgalmas tanítójuk számára az adományozott 32 hold földből 6 holdat kívántak kihalásztatni, hogy ez által az ügybuzgó tanító fizetése javítható, és hogy ez által az ugyis csekély díjért működő tanító, még nagyobb tevékenységre ösztönöztesse.

De a szántói ev. lelkész érdekeit többre becsülve mint a népnevelést, az összes adományozott földet saját fizetésének javítására óhajtván megtartani, a hat hold kihalását megakadályozta s daczára az esperességi gyűlés abbeli határozatainak; miszerint a tagosítás alkalmával adományozott földekből 6 hold a tanító fizetés javítására fordítassék, még az esperességi határozat ellen az egyház híveivel egészen új egyetemesre lépett, mely egység a szántói tanító minden szántóföldi haszon élvezetből kirekesztett.

A lelkész ur tervének kivételét elősegítette a tanító távozása, a ki időközben jobb állomásra távozott nem lévén tehát kitől tartania, rávette az egyház híveit különösen a szántói egyház felügyelőjét b. Beust urat: hogy ő a lelkész az összes földek birtokában maradjon, s a leendő tanító pedig 12 hold szántó föld és rétet helyett 80 frtnyi készpénz fizetésben részesüljön.

A tanító hiány oly önkényi megváltoztatását s a tanító fizetésének tetemes megcsökkentését folyó év jul. 11-kén Tokajban tartott esperességi gyűlés el nem fogadta, s az illető szántói lelkész urnak köteletségévé tette; hogy a mult évi esperességi gyűlés határozatahoz szabja magát, a tanítónak hiányát egy lelkésznek saját előnyére megváltoztatni nem illő, de meg sem engedhető.

Ujdonságok.

— **A nyíregyházi városi** képviselői gyűlés folyó hó 20 kán igen zajosan folyt le. — A vita tárgyát a megyei törvényszék számára berendezendő városház átalakítása képezte, egy része a képviselőnek a polgármesterrel együtt az egész ügyet elodázní óhajtott; míg a többség a két hét előtt hozott határozathoz ragaszkodva a városháznak emeletre építését sürgette.

Az elnöki tapintatlanság okozta, hogy a gyűlésen inparlamentális kifakadások merültek fel, míg végre delután fél egyre az oszlófélben levő gyűlés elfogadta Vidlicskai képviselő ur indítványát, mely szerint: kineveztetett a gyűlés kebeléből egy határu bizottmány, melynek feladata lesz, a városház emeletre felépítésére megkívántató költségek kiszámítása, hogy az építkezést még e nyár folytán megkezdhessek, és hogy a leendő épület oly czélszerűen építtessék, hogy benne minden törvényszék, egy a járásbíró, telekkönyvi hivatal és a városi tisztviselőknek elegendő hivatal szobái legyenek.

— **Nyíregyházán** Vihélyi Berta kisasszony nevelő intézetébe folyó hó 25-kén fognak megtartatni a nyári közbizsgák.

Az osztályok évenkénti jelentést nyújtanak be a központi bizottságnak, mely abból szerkeszti össze általános jelentését.

Az osztályok csekély önállósággal bírnak, minden fontosabb ügyben a központi bizottság utasításainak megtartására vannak kötelezve. Ez alkalmazza a pártlapok szerkesztőit és nevezi ki a fontosabb egyetemek elnökeit; a választásnak, melyet a munkás-közönség eszközöl, csak szinleges értelme van. A „pártfegyelm“ borzasztó; senki sem mer külön véleményt nyilvánítani, — a központi bizottság rendelete dogma, és így Marx tanár az új barbárság csatlósai pápája. E pártfegyelmnel fogva kényszerültek sokan az értelmesebbek közül is, pl. Bebel, a commune iszonyatos tetteit védelmezni.

Eként a kötelezések, melyeket minden tag magára vállal, igen terhesek. A központi bizottság által kizárt tagnak joga van a közgyűléshez tellebbezni, azonban ily esetek igen ritkák.

Vagyoni viszonyai általában igen kedvezők, jóllehet a párisi fölkelés sikertelensége miatt e pillanatban némileg ziláltak. — Az évi bevételek tagilletményekben 4.600,000 frtra mennek; idejárul, hogy a vagyonosabb tagok ennél sokkal többet küldenek be. Pedig a szövetkezésnek sok vagyonos tagja van, pl. Ledru-Rolin, Cernuschi, Louis Blanc és mások. A társulatnak mindazon országok fővárosaiban, melyekben működik, bankárjai vannak.

Ez azon társulat szervezete, mely Londonból kormányozza a világ munkásait; mely szervezeténél fogva nagy hatalmat fejt ki, és a legveszélyesebb kihágásokra szolgáltat gyuanynagot. Legutóbbi kiáltványai is eléggé mutatják a véstherhes irányt, dühös nyelven gyujtogatást és háborút hirdetnek ezek, és a szabadság igaz barátainak iszonytát ébresztik föl.

— **Láttuk a nyíregyházi** új vendéglő tervrajzát is, méltán beillenék bármely ország fővárossába, igen nagyszerű és díszes épület lenne, ha a felépítése 350 ezer forintba nem kerülne.

— **Nyíregyházán** jul. hó 14-kén reggeli 7 óra tájban Dobay könyvnyomdász lakásának hátuljában az istálló vigyázatlanság következtében kigyuladván, az épület nádfedelese része csak hamar a lángok martaléka lett.

Julius 15-kén a nyíregyházi szántói fűrdő hely vendéglőse egy banquetet rendezett igérvén öleső és izletes ételeket pontos felszolgáltatást, esőlnak versenyt es este tuzjátékok, de úgy tapasztaltuk, hogy „az igérvét szép szó“ de daczára a díszes vidéki és nyíregyházi vendég koszorúnak az igérvérből csupán a kevésbbé sikerült tuzjáték teljesített.

— **Szathmárról** írják nekünk hogy a város azon szándékát miszerint a vasúti hid fellebb emeltessek megváltoztatta, s a m. ö. k. vasúttal szerződésre lépett hogy a társulat 12 év eltelte után kötelezi magát egész más irányban egy új magas lánchíd építésére, és hivatalosan elhatározta hogy addig is míg ezen új hid elkészül a n.-károly-szathmári rész jövő hó 16-kán megnyitassék, tehát valahára elérjük azt hogy Debreczentől vasúton juthatunk Szathmárra.

— **B. Abrányban** egy 82 éves eredeti élces kedélyű öreg ur eldaczára a sok szép időnek a legjobb egészségnek örvend, s szorgalmas gazdálkodása között az apró marha tenyésztés legfőbb szenvedélye, megjegyzendő hogy egy 15 éves tyukja is van.

— **A tiszai-ujlaki híd** ünnepélyes megnyitása iránt a következő meghívás küldetett szét:

Azon általános óhaj, hogy a Tiszán Ujlak városánál híd építtessék, s az az általi közlekedés megnyitassék, megtestesülésnek örvend, mert már folyó jul. 23-án felszentelés s közlekedés végetti átadása ünnepélyesen megtartott.

Hogy e nap valódi örömnappal, s hogy ezt megünnepeljen sokan és régen vágytak: kétségtelen, azért az alantírt megyei legbizottmány által gondoskodás történt, hogy 9 órakor tartandó szertartás befejeztével a hídönél sátor alatt egyenként 2 forint előre leteendő díj mellett társas ebéd létesülhessen, esti 9 órakor pedig jótékony czélú táncszárművel a Korona-vendéglő termében, a melyben, szintén 1 forint belépti díjjal, a mulatság kedvelői résztvenni főlkeretnek.

Közös ezen országos nyereségy: legyen közös az ebből fejlődő öröm-élvezet s azt ezt előidéző csekély áldozat is.

Jegyek az étkezésre Török Lajos kereskedésében július 19-kéig estvéig válthatók, a vigalomra pedig folyvást.

Tisza-Ujlak, július 10. 1871.

Schivulsky János.

Szűcs János,

Gaal Sándor.

Illosvai Lajos.

— **Burszki István** ismert festő hazánkfa műtermében, mely cseplédutszan létezik több jeles festmény van kiállítva; melyek a műértők részéről elismerésben részesülnek. Így ki kell emelnünk több eredeti csendéleti ugy szintén egy pár alföldi tájképet. Burszki István az oltárkép festésében is igen gyakorlott, s már eddig több műbecselt bíró oltárképet festett. Jelenleg is egy pár igen szép képet foglalkoztatja művészi esztétjét. Bátra ajánlhatjuk őt mint arczkép festőt is mert e nemben is igen kitünő képeket fest.

— **Psenyeczki Nagy Sándor** tanár ki Robertson tanrendszereinek meghonosítása által nagy érdemeket szerzett magának az „angol nyelvnek letele szerinti oktatása“ című művével, a számos felhívásoknak engedve hasonló rendszerben szerkesztett „francia önkéntes leveleire“ hirdet előfizetést. P. N. S. művei oly rendkívüli és általános elismerésben részesültek, hogy feleslegessé tesz minden dicséretet. A megrendelési jegyek augusztus 10-ig a kiadó hivatalba (Debreczen, piac Farkas ház) küldendők. Egy level ára 25 kr; és miután csak átvételével fizetendő meg a szegényebb sorsuk által is könnyen megszerzhető. A francia „önoktatási levelek“ megrendelői azon kedvezményben részesülnek, hogy az eddigi megjelent angol önkéntes leveleket is nem holtí áron, hanem 25 krjával szerezhetik meg.

— **Néhány szó a germanisatio ügyében.** Sokat írtak már a lapok a germanisatio ijesztő mérvű terjedése ellen hazánkban. Sokan tisztázták azon eszmét, valjón, mi módon volna czélszerű, e hazánk életében oly nagy fontosságú tárgy megoldásához leghatásosabban járulni? Egymást érték a nyilatkozatok és véleményezések. Mindenfelől megindult a mozgalom ugy a sajtó, mint egyesek részéről is.

Siettel mindenki nemzeti nyelvünk érdekében megtenni észrevételeit; felmutatni igyekezőn azon tényezőket, melyek az elnémetesedés alapjául tekinthetők. Ily körülmények közt ugy hiszem nem ártok az útnak, ha egy pár szerény észrevétellel hozzá szólni kívánok.

Szerintem a germanisatio elterjedésének gyökerét abban kell keresnünk, hogy az ipar, kereskedelem, de továbbá a több nemű vállalatok, idegenek kezére vannak bocsátva.

Mert ha egy futó pillanatot vetünk hazánk bármely részében lévő társulatokra, u. m. biztosító intézetekre, banqueokra s vasúti vállalatokra, fájdalommal kell tapasztalnunk, hogy ott hazánk az idegen elem tulnyomó-sága miatt, mily csekély módon, vagy éppen nincs is képviselve. Mindaddig, míg az ipar s kereskedelem eszméjét, hazánk ifjusága magáévá nem teszi, félhetünk a germanisatioiól.

Tegyük magunkévá tehát az eszmét, csoportosuljunk beható tanulmányozás által, az ipar, kereskedelem s vállalatok terén.

Vessük el azon elítéletet, hogy ezen tér nem a magyar természethez való. Ifjaink kötelessége azt kivívni, hogy edes hazánk nyelve minden elkorcsosodástól ment maradjon.

Fel tehát! a pálya nyitva, s csak erély kell, hogy e bennök vetett remény megvalósuljon. Tett által ugy hiszem sokkal inkább használunk az úgnek, mintha csak sobajtozunk, s féltjük hazánkat az elnémetesedéstől.

† Boldogult **Básty Imre**, lapunk egykori szerkesztője egyetlen leánya Flora 8 hetes korában folyó hó 19-kén jobb létre szenderült. Vigasztalja a bankódo özvegyet azon ontulat, hogy mindnyájan halandók lévén e földi élet nehézségeit ő meg nem tapasztalta.

— **A mükincsek hazánkban** az anyagi kincsek sorsában osztoznak; hogy vannak azt tudjuk, de hol, azt még s a részleteket mindig kevésbé tudhatni. A képzőművészeti tanács egyik nagyon sürős és hasznos feladatát oldana meg, ha a közönséggel a hazánkban található mükincseket általában és részletesen megismertetné.

— **Magyar észak-keleti** vasut üzleti bevételek kimutatása. Julius 1-től 8-ig Üzletvonal mérföldben 9, utasok 3475 podgyász, gyors és teherárak 25,698. Bevételek: személyekéért 3984 frt 88 kr, podgyász és gyors szállítványokéért 250 frt 06 kr, teherárakéért 3259 frt 72 kr, összesen 9494 frt 66 kr.

Junius 20-tól 30-ig. Üzletvonal mérföldben 9, utasok 2465, podgyász; gyors és teher árak 13,624. Bevételek: személyekéért 2952 frt 56 kr, podgyász és gyors szállítványokéért 146 frt, 73 kr, teherárakéért 3312 frt 50 kr, összesen 15906 frt. 43 kr.

Post 1871 július hó 13-kán.

Vezérigazgatósg.

— **Szép szó** Hogy a katonai elszállásolás terhe megkönnyíttessék, az általános laktanyai elszállásolást akarják életbe léptetni vidéken is e célból új kaszárnyákat építenek, melyekben a tiszteknek is lesz lakásuk.

— **Blakáné** asszony, ki a Nagy-Várad mellett levő Félix-fürdőn időz, újabb népszinmű szerepeit tanulja és még a nagy-varadi társulatnál sem fog vendégszerelni.

— **A bírósági szervezéshez.** Az igazságügyminiszter mult szombaton küldötte szét közzétett a törvényhatóságokhoz, melyben felszólítja őket, hogy tegyenek intézkedéseket arra nézve, miszerint a törvénykezési helyiségek deczember 1-én az új bíróságok használatába bocsátathassanak. E rendeletről arra lehet következtetnünk, hogy az új bíróságok jövő év eleje előtt nem fogják megkezdeni működésüket. A kihirdetett elnöki és ügyési állomásokra a folyamodások oly nagy számmal érkeznek be, hogy a posta is alig győzi szállítani azokat; hát ha még a pályázat az ölnöki állomások és a segédhivatalok betöltésére is ki leendő írva. Az igazságügyminiszter, mint értesülünk, rövid időre furdőbe rándul, s addig megvisszatér, miután a folyamodások feletti jelentés, s azok tüzetes átvizsgálata ugyis hosszabb időt veendő igénybe, kinevezések eszközölni nem fognak.

— **Egy megrendítő eset** történt a Tisza-Dob mellett horgonyozó „Ipar“ nevű kis gőzös fedélzetén. Dél tájban volt az egész legénység a fedélzeten volt, a hajótisztek pedig kabinjelükben. A hajó fedélzetén ült egy matróz, valóságos herculesi alak, s épen ebédjét költötte el, mit fiatal szép felesége hozott, a ki szakácsné volt a hajón. Fiatal házások lévén, evés közben elkezdtek egymással enyelegni, s az enyelgés annyira ment, hogy az óriás erejű ember megragadta nejét s kitérte a hajó korlátján, tréfából azzal fenyegetvén őt, hogy a vízbe ejti. A menyecske oly nagyon bizott férje erejében, hogy még a víz felett lögva is folyton nevelt, kaczagott s vidorán kapaszokott férje nyakába. De amint a levegőben evickelt, lábával felnyitá a korlátot, mire mind ketten elvesztvén az egyensúlyt, belebuktak a Tiszába. A vízben épen azon a helyen, ahová beestek, mely örvény kanyargott s a matróz, bár kitűnő uszó volt, át levén ölelve, mem bírta magát terhével a víz felett tartani s mindketten elmerültek. Rögtön segítségükre siettek ugyan a hajósok, halászek, esákllyákkal, rudakkal, de nem bírták őket kimenteni, sőt még hulláikra sem tudtak ráakadni.

— **Könyves Tóth Mihály** Debreczen városnak újonnan megválasztott jeles lelkésze csütörtökön városunkba megérkezvén, a legünnepélyesebben fogadtatt. Vasárnap Jul. 23-kán fogja a nagy templomban az első isteni tiszteletet végezni, ismert ragyogó szónoklatával. Szívünkben ödvözöljük hazánk s szülő városunk ünnepelt fiát, éljen sokáig városunknak és az egyháznak díszére.

— **Ridlei Kohne** a helybeli zenede hegedű tanára, több műbarát, zenedei növendék, s a dal és zene egyet tagjai közreműködésével, Jul. 23-án azaz vasárnap, a városi színházban, a debreczeni zenede alapítókéje gyarapítására, nagy hangversenyt rendez. A műsorozat érdekesen, és valódi művészeti izléssel van ösz-szeállítva; s reményünk van, hogy a közönség pártolása sem fog hiányozni, mert e hangverseny, művészeti szempontból, általános elismerést és méltánylást fog aratni.

— **A helybeli kofák** híres ös szokású árulási helyeiket, derék kapitányunk Simonffy Imre, rendezni szándékszik, örvendünk ezen oly régen általánosan várt ügyrendezésen s óhajtjuk hogy mielőbb megtörténjék.

— **Dal-Cinről** a vittorioi csodaorvosnőről Győrffy Gyula N. Várad képviselője ismét egy hoszu levélben ír az elragadtatás bizonyos nemével. Dal-Cin megzafolta azt a szomou theoriat, hogy az önkéntes ficzam (luxatio femoris; coalgia) gyógyíthatlan, a mennyiben azt hitték, hogy az ez által kimozdított csontot a betegséget megelőző állapotba vissza helyezni nem let Kissebb bajoknál rögtön, a vizsgálat alkalmával bámulatos könyorúséggel és minden fájdalom nélkül végrehajta a műtétet még pedig meglepő könnyűséggel, ugy hogy a beteg is csodálkozik, midőn tudtára adja, hogy már megtörtént az operatio. Győrffy, kinek kis fiát gyógyította meg, így ír a többi közt: A beteg, kit Dal-Cin elfogad, biztos lehet, hogy a műtét, az meg is történik, és a csontok rendes helyükre vissza állítva lesznek. Még nem volt eset rá hogy nem sikerült volna az operatio. Az önkéntes ficzamoknál a betegnek előre megmondja, hogy marad e hátra valami rövidülés? és ha igen hány centimeterrel? Rendesen inkább többet mond, mint kevesebbet, nehogy az illetők csalódjanak: Rendszere a legegyszerűbb. Majvát (a nép nyelvén „papsajt“) kukorica korpával keverve kell sürűre főzni és ezen által ugy nevezett „pápét“ este a beteg tegra kell kötni; reggel a kötelek megújítandó és a beteg délig ágyban marad. Délben a kötelek feloldatik és estig

HIRDETÉSEK.

Sebestyén tér 6. sz. előbb Kigyó utca. 1 sz.

Legnagyobb s legutányosabb üzlet

GOLDSTEIN A.

Pesten Sebestyén-ter 6-ik sz. előbb Kigyó u. 1-ső sz. ajánlja gazdag raktárát mindenféle angol-Lastinger fele, selyem, pamut, szabadalmazott czerna, mézga fonás, lábbelsi egyéb minden

női és férfi lábbeli készítőik részére

való különféle ezikkelt a legutányosabban.

Vidéki szives megbízások pontosan teljesítetnek. Továbbá nagy raktára a **rumburgi, creas és hollandi vásznaknak valódiságáért kezeskedvén, legolcsóbb ár mellett.**

Nagy raktára minden **férfi ingeknek** 1 ft 20-tól 40 frtig.
Női ingek 90 krtól felfele, open egy mindenféle **gyermek fehér-ruhák, gallérok és késétök** esudatatos olcsó árban.

Egész kiházasítási ezikkelt beszerzünk s a legrovidebb idő alatt teljesítünk. 12. (2-3)

Sebestyén tér 6. sz. előbb Kigyó utca. 1 sz.

Árverési hirdetés.

Szabolcsmegye központi szolgabírósa részéről, ezennel közhírré tételik, mikép Deutsch Gottlieb és Áronfi Fisch Izrael felperesek részére, Spitz Ferencz nyirbátori lakos alperestől, összesen 2869 frt 94 kr, két rendbeli váltói tőke s járuléka erejéig, teloglalt ingóságok, nevezetesen bolti árucikkék, házi butorok tehén ló, és egyéb tárgyak. — nevezett alperesnek Nyir-Bátorban levő lakásán, folyó évi agusztus 3-ik napján d. e. 9 órakor, nyilvános árverés útján készpénz fizetést mellet el fognak adni.

Mire a venni kívánók meghívatnak.
 Nagy-Kálló 1871. július 11-én.

Kállay Kálmán,
 végrehajtó szolgabíró

16 2-3

15 százaléknyi valódi nyereség ajánlkozik azon selyem-kelméknél, melyek a csász. kir. szabadalmazott „Lyon városához”

czimezett selyemkelmék gyári-raktárában, Bécs, belváros, Tuchlauben 13-dik számú vásároltatnak, minthogy mi saját gyártmányainkat a következő szabott gyári áron áruljuk, a legkisebb rőszámig, és így az engros vagy részlet eladási árunkonbság, a mi közvetlen vásárlóink nyereségye lesz.

Bécsi rőf.	
A legujabb és legszebb festésű estkos selyemkélme	1.20.-2 frt. 30 kr.
A legujabb s légszebb színű tafoták és Poult de soie	1.75.-2 " 50 "
A legujabb s légszebb színű 3/4 széles Gros de failles	2.-3 " 80 "
A legujabb színű nehéz Grosgrain	3.75.-4 " " " " " " " "
A legujabb Broderia de Lyon	2.50.-2 " 60 "
Valódi indiai nyers foulard egy ruhának való 5/6 széles 13 r.	15.-.35 " " " " " " " "
A legjobb paplan tafota	1.60.-2 " 60 "
Atlasz minden színben	1.10.-7 " " " " " " " "
A legtartós s legjobb fekete lyoni tafota, Noblesse és Poult de soie	1.20.-3 " 75 "
A legnehezebb s legjobb fekete Gros de failles és Gresgrainak	1.50.-5 " " " " " " " "
Valódi angol kiváltság, „gyapjubarsony”	90.-3 " " " " " " " "
Valódi fekete selyem-barsony	2.50.12 " " " " " " " "

Minden kelmébel mustra kézséggel küldedik.
 Megrendelések: a bel- és külföldre vasuti-, gőzhajó- és posta-utánvétel mellett szigoruan a mustra szerint pontosan teljesítetnek. 1. 3-12.

POOS GYULA

köz- és váltó ügyvéd,

Debreczenben lakását Szt. Anna utcában a Riedl-féle 2539-ik számházhoz tette át.

10. 3-4.

Uj. Csátiy társoly kiadó tulajdonos.

Jó, valódi s hibanéklüli vászon árúért kezeskedem;

METH S. Bécsben. Rothenthurmstrasse 29-dik szám alatt. rumburgi vászon- és fehér nemü raktára

itt közé teszi új árjegyzékét. Tartózkodom minden hangzatos dícsérettől s csupán azt bátorokodom figyelembe ajánlani, hogy t. vevőimnek szabadságukban áll a töllem vett ezikkelt, ha azok bármí okból nem tetszenek, bérmentesen visszaküldeni, mire a fizetett ár posta útján azonnal megtérítetik.

Megrendelések az összeg beküldése után vagy postai útúvát melletti bárhová **telkiismeretesen és pontosan** teljesítetnek. — Kívánatra a vásznakból minták bérmentve küldetnek. **Férfi-íngek-re a nyakbőség mértékét kérjük megküldeni.** A levelek ezimezendők:

S. METH k. k. Hoflieferant in Wien. Rothenthurmstrasse Nr. 29.
 Vevők, kik 25 frtig vásárolnak: egy finomul himzett baliszt-kendőt; 50 frtig vásárlók: egy fél tuzetet francia batiszt kendőt szines szegélylyel; 100 frtig vásárlók: egy diszes asztalterítőt kapnak ráadásul.

ÁRJEGYZÉK:

1 db 30 rőfös jó kézi fonál-vászon, gyári ára 16 frt; most csak 8 frt.	1 tuzet erős konyhatörő 2. 5 3 frtig.
1 db 30 rőfös valódi főherített fonál vászon 18 frt; most csak 9 frt.	1 db 50 rőfös igen jó zsinór-barchent 11, 12, 13, 14, 15 frtig a legfinomabb.
1 db 30 rőfös házi vászon 20 frt; most csak 10 frt 50 kr.	1 db 20 rőfös nagyon jó piqué-barchent 12, 14 18 frtig a legfinomabb.
1 db 30 r. szépen fehérített creas-vászon 24 frt; most csak 12 forint.	Chifon igen finom és ép oly tartós, mint a vászon ingakra, gatyákra, és alszoknyákra használható, rőfe: 25, 30, 35—50 kr. a legfinomabb.
1 db 30 rőfös valódi rumb. vászon 28, 32 frt most csak 14—16 frt.	Pamut-gadlit, atlasz-esikkokkal, ágyneműre különösen alkalmas, rőfe: 50, 53, 40—53 krig a legfinomabb.
1 d 40 rőfös hollandi ezérnavászon 32 frt; most csak 16 frt.	1 női ing hollandi vászon 1. 30—2. 30.
1 db 30 rőfös kitűnő rumburgi-vászon, főleg ágyneműekre alkalmas 30 frt most csak 15 frt.	1 női ing kitűnő rumburgi vagy hollandi-vászonból, finom himzéssel, csak 3 frt 50 kr. 4, 5 frt a legfin.
1 db 40 rőfös különösen jó írlandi vászon 34 frt; most csak 17 frt.	1 női ing kitűnő rumburgi vászonból, legujabb párisi mintára készitve, csak 5, 6, 7, 8 frt a legfinomabb.
1 db 30 rőfös hollandi szövés gyári ár 36 frt; most csak 18 frt.	Női teli- vagy éji ingek finom vászonból divatos szabással 3, 4—5 frt a legfinomabb.
1 db 30 rőfös valódi írlandi szövés, 45—48 frt; most csak 22—24 frt.	1 női ing jó vászonból húzóví 1 frt 50 krtól 2 frt 50 krig a legfinomabb.
1 db 30 rőfös kit. belgiumi szövés, legalkalmasabb férfi-íngekre 32—60—70 frt; most 26—30 53 frt.	Női-nadrágok finom schirding vagy barchentből vagy pedig jó minőségű vászonból, simán vagy himzeve 2, 2. 50, 3, 3. 50—4 frt a legfinomabb.
1 db 30 és 31 rőfös legnehezebb és legjobb minőségű rumburgi szövés 25, 25, 27, 29, 32, 35, 40, 42, 45, 50, 53, 60 frt.	Női éji-felöltő [corsette] himzeve, vagy himzés nélkül 2, 2. 50 3, 3. 50. 4, 5. 6. 7. 8 frt a legfinomabb.
1 szegésméklüli lepedő, 5 r. hosszú, 2 rőf széles, 3 ftől 3 ft 50 krig 2 1/4 rőf széles 3 ft 50 kr. 4—frtig.	Női alszoknyák igen jó barchentből 3, 3. 50—4 frt a legfin.; 1 női alsó szoknya a legfinom. piqué-barchentből 4—5 frt a legfinomabb.
1 tuzet valódi fehérvászon zsebkendő 1 ft 20 kr.	Valódi angol fehér és szines schirting-íngék nagyon finomak és jők 2, 2. 30 kr. 3—4 forint a legfinomabb
1 tuzet valódi fehérvászon zsebkendő nagy fajtából 2. 40—5 frt.	Uri-íngek, a legjobb rumburgi- vagy hollandi-vászonból 2 frt, 2 frt 50 kr. 3, 4, 5—6 frt a legfinomabb.
1 tuzet valódi fehérvászon zsebkendők, [hölgy-zsebkendők] 3 ft 50 krtól 4, 5, 6—7 frt	Uri-íngek, legfin. batiszt mellhetéttel, legelagausabb 5, 6—12 forint a legfin.
1 tuzet legujabb, legfinomabb és legszebb francia vászon batiszt zsebkendő, ajour-szegélylyel és szines csip ézettel 10 frt.	Elanell uri teli-íngék legfin. és legelegánsabb minden szincen 3, 3. 50 4, 5—6 frt.
1 db 30 rőfös szines ágy-kanavász 14—20 frt; most 7, 8, 9, 10 frtig.	1 tuzet uri-íngallér, a leguj francia s angol divat szerint 2, 50—5 f. a ff.
1 tuzet szines vászon-zsebkendő igen finom és tartós 4 6 6 7—8 frt.	1 tuzet uri-kézeltő legujabb francia és angol divat szerint kiáltva 4. 50. 5, 6 frt.
1 tuzet batiszt vászon-zsebkendő, fehér vagy szines szegélylyel csak 7, 8, 9, 10—12 frtig a legfinomabb.	Uri-gatyák, igen jó s tartós vászonból felig magyar szabással 2. 50 3, frt. aligfin. francia szabás 2, 2. 50, 5 frt.
1 tuzet vászon damaszt-asztalkendő 3, 6, 8—8 frt a legfinomabb.	Uri-gatyák igen jó és tartós vászonból, magyar szabással csak 1 frt 80 kr. 2 frt 50 kr. a legfinomabb.
1 tuzet kávé-vagy thea-asztalkendő, vászon-damasztból fehér és szines 2. 50 kr. 3—4 forintig a legfin. rumburgi damaszt-asztalkendő 6 személyre 5, 6, 7—8 frtig a legfinomabb.	1 tuzet finom női-harisnya 6, 8 10 12 frt a legfin.
1 tuzet kávé-vagy thea-asztalkendő, vászon-damasztból 12 személyre 10, 12, 14—16 frt a legfinomabb.	1 tuzet férfi-harisnya 4 5, 6, 7, 8, 9—10 forint a legfin. 2. 4—12.

FIGYELMEZTETÉS!

Egy idő óta kereskedők pompás hirdetések által rosz órákat ajánlanak t. cz. közönség, különösen a vidéki lakosok félrevezetésére. E kereskedők sem órákos, sem — mint állítják — órágyárosok, ennélfogva az órák belserveszetétől legkevesebb értelmük sincs. Eladnak például avult lögöny-művet, pakfongállványban mint új szabatos műszerű órákat, valamint másféle legközönségesebb órákat valódi angol órák stb. Azért óvakodjék mindenki ilyféle hasznatlan órák bevételétől.

A ki egy valóban jól rendezett és olcsó órát akar venni, forduljon a jó hírnevű **HERZ M.** kiáltalában csakis az órágyártással foglalkozik. Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. 5. 4—48.

HERZ M.

polg. órás Bécsben, (Stefansplatz Nr. 6. Aussenseiten des Zwettelhofes) számos év óta jó hírnévben részesülő legdusabb tartalmú

ÓRA-RAKTÁRA

ajánlja mindennemű jól rendezett óráit nagy választékban, egy évi jótállás mellett, a következő árjegyzék szerint.

Genfi zseborák.

Minden szabályozott óráról jótállási jegy adatik. A nem szabályozott órája 2 ftal olcsóbb.

Férfi órák.

Ezüst henger óra 4 rubin	10—14 frt	—	hölgyórák ar. lap.	35—40 frt
— arany ker.	13—14 frt	—	— email. gyémánt.	38—48 frt
— rugóval	13—14 frt	—	— kristálylappal	36—45 frt
— kettős fődellel	13—17 frt	—	— kettős lap 8 r.	40—48 frt
— kristály üveg.	14—17 frt	—	— email. gyémántok.	50—65 frt
— horgony r. 15 ru.	16—19 frt	—	— hölgy horg. órák	40—48 frt
— fin. ezüst lappal	20—23 frt	—	— jegeczüveg	45—60 frt
— kettős fődellel	18—23 frt	—	— kettős lappal	50—56 frt
— finomabb	24—28 frt	—	remontóirok 60, 70, 80, 90—100 frt	—
— ang. h. kris. uv.	18—25 frt	—	— ket. fődél.	90, 100—110 frt
— horg. hadi ó. k. l. 24	24—26 frt	—	— Azonkívül mindenféle óranem készletben van.	—
— remontoire anyak-	—	—	— Ezüst órák 1—1.50-ig aranyoztatnak,	—
nál huzandó fel	25—30 frt	—	Ezüst óraláncok 2 frt 50 kr.	—
— rem. ket. fődél.	35—40 frt	—	2. 4. 5. 6. 7. 8. 10—12 frt.	—
— jegeczüveggel	30—36 frt	—	Arany óraláncok 18 25, 28, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 100 frt	—
— horg. hadi rem.	38—45 frt	—	Keltő órával 7 ft.	—
Arany henger óra Nr. 3 ar. 8 r.	30—36 frt	—	— Keltő órával, mely a keltésnél gyertyát gyújt 9 frt. — Biztosító keltő, riasztó tuzzel, mely egyszersmind gyertyát gyjt 14 frt. — Párisi keltő óra diszes bronztokban 12, 13—14 frt.	—
— horgony 15 r.	34—44 frt	—	Hordozható órségi ellenőrző órák	—
— finom ar. lap	45—60 frt	—	— Horgonyfele. rubinnal, az eddig létezők közül legjobban használható minden vaspályaudvari órrészre, színházakban gyárakban stb. Ezen óráknak mindigke ugy van szervezve, hogy hat különféle helyen ellenőrző 40—48 frt.	—
— kettős lappal	55—65 frt	—		—
penyvel 65, 70, 80, 90, 100—120	—	—		—
— jegeczüvegg.	42—60 frt	—		—
Arany czil. arilap 50—75 frt	—	—		—
remontoir	80, 90 100 frt	—		—
— ket. l. 100, 110, 120 150 frt	—	—		—
Vadász és munkás remontoir pakfong talni aranyokban	13—47 frt	—		—
Hölgy órák.	—	—		—
Ezüst czil. 4 és 8 r.	13—18 frt	—		—
Arany —	25—30 frt	—		—

Legnagyobb választék a legdiszesebb **párisi bronz órákban** 18, 20, 22, 25—30 frtjával: — ugyanaz utóművel 28, 30, 35, 40, 50, 60—100 frtial

Legnagyobb raktár ingaórákban.

Tulajdon gyártmány, két év jótállással; Naponta felhuzandó 10, 11, 12 frt. — Minden 8 nap felhuzandó 16i 17, 18, 19, 20, 22 frt. — Ugyanazon óra felőrántással 20, 33, 35 frt. és negyedóra utéssel 48, 50, 55 frt. Hónapos regulateur 28, 30 32 frt. Csomogolás ingaóráknál 1 frt 50 kr.

Minden javítások lehető legjobban végeztenek. Vidéki megrendelések az összegnek készeben beküldése nagy postai utánvétel mellett legpontosabban teljesítetnek. Meg nem felelő órák kicseréltenek.

Órák cserébe is elfogadtatnak, külön kívánatra küldök bejött összegekr aránylag órákat és láncokat választásra és a meg nem tartottáruért járandó összeget visszaküldöm.

Kérem figyelembe venni!

Minden áron legjobbszerűek és kereskedők vagy nem órákos által ajánlottakkal össze nem vegyitendők.

Debreczenben, 1871. Nyomatott a város könyvnyomdájában.